

[NIEUWS](#) > [POLITIEK & ECONOMIE](#) > [BELGIË](#) > [ALGEMEEN](#)

'Draai de geldkranen van de overheid nu open, maar heel doelgericht'

Gert Peersman: 'We moeten nu de bitter pil doorslikken.' ©Wouter Van Vooren

13 maart 2020 19:14

'We moeten de bittere pil gewoon nu doorslikken', zegt de econoom Gert Peersman over wat er nodig is om de corona-crisis te bestrijden. 'Door nu superstreng op te treden, belanden we inderdaad in een diepe recessie.' Maar laten we de problemen aanslepen, dan dreigt veel erger. En dan doemt een nieuwe schulden crisis op, die ook banken in de problemen kan brengen.

Iedereen heeft het over de economische kost van de regeringsmaatregelen', zegt de Gentse macro-econoom. 'Maar in feite is het omgekeerd. Een maand je land volledig platleggen, is ook economisch de beste maatregel die je kan nemen. Door nu superstreng op te treden, belanden we inderdaad in een diepe recessie en zullen we onze begroting volledig overhoopgooien. Maar de kans is groter dat we er nadien vrij snel goed uitkomen. Als je dit daarentegen laat aanslepen en de problemen in de gezondheidszorg laat escaleren, worden de economische effecten nog groter. We moeten de bittere pil gewoon nu doorslikken. Dan hebben we veel minder risico op bijwerkingen op de langere termijn.'

Kunnen er banken omvallen door deze crisis?

Gert Peersman: 'Mijn eerste bezorgdheid is dat ze stoppen met kredieten te geven, uit vrees zelf overkop te gaan. Het gevaar is wel dat iedereen nu om leningen komt vragen, ook bedrijven die al voor deze crisis fundamenteel ongezond waren en zombiedbedrijven die de crisis als excuus misbruiken. Als je die leningen geeft, weet je dat de banken nog zwaardere verliezen zullen lijden. Er dreigt misbruik. Als zulke bedrijven dan toch geen kredieten krijgen, zullen ze luid roepen dat de banken hen niet meer willen steunen.'

Na de bankencrisis werd gezegd dat de banken zo versterkt gingen worden dat nooit meer belastinggeld moest worden gebruikt om ze te redden. Kunnen we dat nu nog beweren?

Peersman: 'Gelukkig staan de banken er nu een stuk steviger voor dan in 2009. Maar de vraag is hoelang dat blijft duren, zeker als deze crisis blijft aanslepen, andere sectoren meegesleept worden en ook gezinnen in de problemen komen om hun vastgoedleningen af te betalen. Dan kunnen onze banken dat niet volhouden.'

Als je in het huidige populistische klimaat in een gezondheids crisis belandt en dat combineert met een economische recessie, dan

Onder meer de Nationale Bank waarschuwt al een tijdje voor de te hoge schulden bij de Belgische gezinnen, vooral om

zullen we daar een politieke prijs voor betalen.

GERT PEERSMAN
ECONOOM

woningen te kopen. Dreigt dat nu in ons gezicht te ontploffen?

Peersman: 'Dat is een prijs die we betalen voor het regeringsbeleid van de jongste jaren. Men is dit veel te laat beginnen af te remmen. De vorige regering heeft de roerende voorheffing verhoogd en de effectentaks ingevoerd, maar de vastgoedmarkt ongemoeid gelaten. Waardoor veel mensen nog meer overgeschakeld zijn op vastgoed en daarvoor extra zijn beginnen te lenen, zodat de situatie nog fragieler geworden is. Op dit moment slaat de crisis vooral bij de bedrijven toe, maar ze kan overslaan op de gezinnen. Vandaar het belang van tijdelijke werkloosheid of andere maatregelen om mensen rechtstreeks te steunen. Als ook de vastgoedmarkt begint te dalen, zitten we met een groot probleem.'

Ook de schuldgraad bij de bedrijven lijkt problematisch.

Peersman: 'Op Europees niveau is die veel hoger dan bij de gezinnen. De overheid zal niet anders kunnen dan een aantal van die schulden over te nemen, bijvoorbeeld bij de zwaar getroffen luchtvaartsector. Maar ik denk dat de publieke opinie dat nu makkelijker zal aanvaarden dan bij de bankencrisis. Alhoewel het een heel belangrijke sector is voor de economie, was er wegens de hebzucht van de financiële sector veel weerstand bij de gewone man tegen de redding van de banken. Nu ligt dat anders. We zijn allemaal in hetzelfde bedje ziek. En de crisis is heel tastbaar. Al hoop ik van niet, we gaan mensen uit onze omgeving verliezen. En we zien allemaal dat de cafés en restaurants dichtgaan. Daarom zal er nu wellicht meer solidariteit zijn.'

Al hoop ik van niet, we gaan mensen uit onze omgeving verliezen. Daarom zal er nu wellicht meer solidariteit zijn dan bij de bankencrisis.

GERT PEERSMAN
ECONOOM

Ook onze regering moet de geldkraan opendraaien, zegt u. Hoe moet ze dat aanpakken?

Peersman: 'België kan natuurlijk veel minder doen dan pakweg Duitsland, dat nu all the way moet gaan met het stimuleren van de economie. Daarvoor hebben wij de middelen niet. We betalen nu de prijs van de vorige regering die ons met een groot overheidstekort opgezadeld heeft. Daarom moeten onze inspanningen aan twee criteria voldoen. De maatregelen moeten tijdelijk zijn, zodat dat je bij een herstel niet met een permanent probleem zit dat je nog jaren meeslept in de begroting. Ten tweede moet je heel doelgericht werken op de sectoren die getroffen worden.'

En hoe maak je dat concreet?

Peersman: 'Je kan mensen uit de horeca die tijdelijk werkloos zijn ook rechtstreeks compenseren, zodat ze blijven consumeren. Dat moet je vandaag doen.'

Wat stelt u dan voor? Hen een cheque opsturen?

Peersman: 'Ja, waarom niet? Of geef hen een belastingkorting. Of verhoog hun tijdelijke werkloosheidsuitkering, als ze kunnen aantonen dat ze rechtstreeks getroffen zijn door de coronacrisis.'

Dan zit je niet ver meer van het idee dat je met helikopters geld moet uitstrooien bij de bevolking.

Peersman: 'Nee. Want een helikopter is voor iedereen. En professoren of ambtenaren worden hier niet door getroffen, terwijl heel rijke mensen tegen een stootje kunnen. Als je veel geld hebt, zoals Duitsland, is dat geen slecht idee, omdat je dan je consumptie aanmoedigt. Maar wij hebben die middelen niet.'

Zijn de vrijdag aangekondigde maatregelen, zoals een forfaitaire vergoeding van 4.000 euro voor zaken die moeten sluiten, een stap in de goede richting?

Peersman: 'Dat is een zeer goede maatregel omdat de impact meteen duidelijk is. Dat is beter dan een rampenfonds waarop je als handelaar pas na een tijdje een beroep kan doen en niet weet hoeveel je zal krijgen. Vooral het wegnemen van de onzekerheid bij de bedrijven en de consumenten is cruciaal.'

Zal deze crisis ons anders doen nadenken over onze gezondheidszorg?

Peersman: 'Zeker als we bijna allemaal ziek worden, zoals Angela Merkel voorspelt. Door deze drastische maatregelen kunnen we dat hopelijk spreiden, zodat we niet op een capaciteitstekort in onze gezondheidszorg botsen. Dan worden ook de politieke gevolgen groot. Als je in het huidige populistische klimaat in een gezondheidscrisis belandt en dat combineert met een economische recessie, dan betalen we daar een politieke prijs voor. Het populisme en de antipolitiek zullen dan nog meer doorbreken, en dat zal dan ook weer extra wegen op je economie, zodat je in een vicieuze cirkel belandt. Een bankencrisis raakt je in de portemonne en dat is erg. Maar als je in je omgeving mensen ziet overlijden omdat ze geen zuurstof krijgen of omdat er te weinig bedden zijn, is dat toch wel een andere dimensie.'

In welke mate zal deze crisis ons economisch systeem radicaal veranderen? Sommigen zien hier nu al het einde van de globalisering in, omdat we beseffen dat we minder afhankelijk mogen worden van het buitenland.

Peersman: 'Dat vind ik net niet. Stel dat Noord-Italië met zijn hele economie op zichzelf gericht was. Als je dan in een crisis belandt, ben je helemaal gezien, omdat alles plat komt te liggen.'

Misschien zullen we over een paar maanden wel beseffen dat het niet nodig is zo vaak het vliegtuig te nemen, of elke ochtend in de file te staan, omdat we veel meer kunnen telewerken of virtueel vergaderen.

Peersman: 'Het is inderdaad mogelijk dat bedrijven plots merken dat hun productiviteit niet aangetast wordt door thuiswerk of teleconferenties. Misschien zit hier dus een aanzet in voor een oplossing van ons mobiliteitsprobleem. Gewoon al het feit dat we alle overbodige vergaderingen schrappen, is natuurlijk een goede zaak. Laat dat maar een paar van de lichtpuntjes in de crisis zijn.'

Laatste vraag. We worden nu om de oren geslagen met raadgevingen van virologen. Welke goede raad zou u als econoom aan de burger geven in deze barre tijden?

Peersman: 'Vooreerst: luister naar de virologen (lacht). En verder: probeer zo veel mogelijk te consumeren. Spendeer het geld dat je uitspaart door niet op restaurant te gaan aan online shopping, bestel champagne aan huis of koop een digitaal krantenabonnement.'

Met dat laatste kunnen we leven.

Peersman: 'En tot slot: aanvaard als burger dat de begroting tijdelijk nog verder in het rood gaat, ook al leidt dat op termijn tot een zwaardere schuldenlast, die het moeilijker maakt om de vergrijzing aan te pakken of een volgende crisis te bekampen. Zet nu de politici daarover niet onder druk. Wees solidair.'

LEES VERDER

BELGIË

Virus kost België minstens 2,5 miljard euro

De noodmaatregelen van de overheid tegen het coronavirus hebben zware negatieve gevolgen voor de Belgische economie. De schade van de epidemie loopt op tot minstens 2,5 miljard euro.

BELGIË INTERVIEW

'Vraag de kiezer of dit land moet blijven bestaan'